

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА УЧИТЕЛИ

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР:
ПРОФ. ДН ДИМИТЪР ВЕСЕЛИНОВ

ПИСМЕН ИЗПИТ ПО СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА IV ПКС
(КОНСПЕКТ)**

I. ТЕМИ:

1. Същност на специалната педагогика като интердисциплинарна наука. Определение, предмет, обект и задачи на специалната педагогика.
2. Основни категории деца с нарушения и тяхната класификация. Класификация на умствената изостаналост.
3. Основни категории деца с нарушения и тяхната класификация. Класификация на слуховите нарушения.
4. Основни категории деца с нарушения и тяхната класификация. Класификация на зрителните затруднения.
5. Развитие през детството и юношеството. Физическо развитие през ранното детство. Усвояване на езика. Социоемоционално развитие.
6. Развитие на децата и юношите с нарушения в основното училище. Физическо развитие през средното детство. Когнитивни способности. Социоемоционално развитие през средното детство.
7. Когнитивни модели при ученици с нарушения. Прилагане на когнитивен модел на Пиаже.
8. Прилагане на поведенчески теории на ученето в обучението на ученици с нарушения. Принципи на поведенческо учене (последствия, подкрепители, наказания, оформяне, погасяване, фиксирано отношение, променливо отношение, фиксиран интервал, променлив интервал).
9. Педагогическа диагностика на децата с нарушения. Същност. Основни критерии. Принципи и методи на педагогическата диагностика.
10. Проучване, подбор и насочване за обучение на децата с нарушения. Методи на

проучване и подбор. Място и роля на комплексното педагогическо изследване.

11. Социализация на децата и юношите с нарушения.

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

По този конспект полагат изпит специалистите, работещи в системата на специалните, оздравителните, помощните и санаториалните училища, ресурсни центрове, както и специалистите, работещи с ученици със СОП в общеобразователните училища. Писменият изпит по този конспект проверява системата на теоретичните знания и възможностите на кандидата да ги интерпретира като специалист. На изпита кандидатът изтегля един изпитен билет, чието съдържание разработва в продължение на 5 астрономични часа. За придобиване на четвърта професионалноквалификационна степен кандидатът следва да изяви професионалните си умения за интерпретация на проблеми от специалната педагогика с оглед спецификата на образователния процес. Писмената работа съдържа изложение на частно-научния аспект на проблема и идеи за интерпретацията му в училище. Изпитът е анонимен. Анонимността се разкрива след като приключи проверката и се оформи оценката. Писмената работа се проверява от всички членове на комисията и се оценява с консенсус. Оценките се оформят с точност до 0.50. Оценката се мотивира в рецензия, която отразява общата преценка на членовете на комисията. При преценката се обръща внимание и на проявената от кандидата езикова култура. Оценката на комисията е окончателна и не подлежи на преразглеждане.

III. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Добрев, Зл. Умствено изостанали деца. София, 1995

Замфиров, М. Aspera est at astra via – силата на (не)възможното - I. Сп. Специална педагогика, бр. 3., 2009

Замфиров, М. Aspera est at astra via – силата на (не)възможното - II. Сп. Специална педагогика, бр. 4., 2009

Замфиров, М. Aspera est at astra via – силата на (не)възможното - III. Сп. Специална педагогика, бр. 1., 2010

Карагьозов, И. и В. Кацарска. Ресурсна (специална) педагогика. Част първа. В. Търново, 2008

Карагьозов, И. и В. Кацарска. Основи на специалната педагогика – част втора, Велико Търново, 2006.

Келър, Х. Историята на моя живот. София, 1995

- Матанова, В. Психология на аномалното развитие. София, 2003 г.
Радулов, Вл. Сравнително Специално образование, София, 2002 г.
- Съева, Св. Глухота в семейството. София, 2009
Славин, Р. Педагогическа психология. София, 2004
- Slavin, R. A theory of school and classroom organization. *Educational Psychologist*, 22, 109-127, 1987
- Saeva, Sv. The education of deaf and hard-of-hearing children at special and mainstream schools in Bulgaria (pp 49-56). In: Wildemann, A (Eds.). *Bildungschancen hörgeschädigter Schülerinnen und Schüler. Beiträge zur Bildungsdebatte*: Hrsg., 2010.

Издания на ДИУУ:

- Диалогът в образованието - съвременност и перспективи. Съставители: Димитър Веселинов, Петър Петров, М. Тотоманова. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2021.
- Съвременният учител и предизвикателствата на информационното общество, съставители: Росица Пенкова, Петър Петров. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2020
- Квалификацията на учителите в Департамента за информация и усъвършенстване на учители, съставител: Росица Пенкова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2020
- Взаимодействието между средно и висше образование като фактор за повишаване качеството на образованието, съставители: Росица Пенкова, Петър Петров, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2019.
- Съвременни педагогически технологии в образованието, съставители: Росица Пенкова, Катя Стоянова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2018
- Модернизация на образованието, съставител: Росица Пенкова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2017
- Съвременното училище и квалификацията на учителите, съставител: Росица Пенкова, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2016
- Учителят и модернизирането на образованието – национални и европейски практики съставител: Росица Пенкова, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2015
- Традиции и иновации в образованието, съставители: Даниела Миткова, Николина Цветкова
Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2014
- 60 години Департамент за информация и усъвършенстване на учители, съставители:
Росица Пенкова, Захари Захарiev, Даниела Миткова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2013.
- Учителят: призвание, компетентност, признание, София, ДИУУ 2011

Списания:

Електронно списание на ДИУУ “i-Продължаващо образование“, ISSN: 1312-899X,

<https://diuu.bg/emag>